

Після анексії Криму та початку збройного конфлікту на Донбасі Україна зустрілася з проблемою інтенсивного внутрішнього переміщення великої кількості людей. Одночасно в країні відбувається процес децентралізації, який передбачає передачу повноважень на рівень громад.

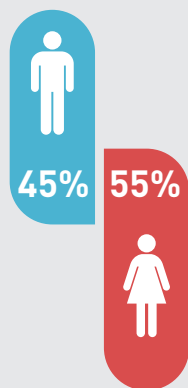

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ГРОМАДАХ НА СХОДІ УКРАЇНИ

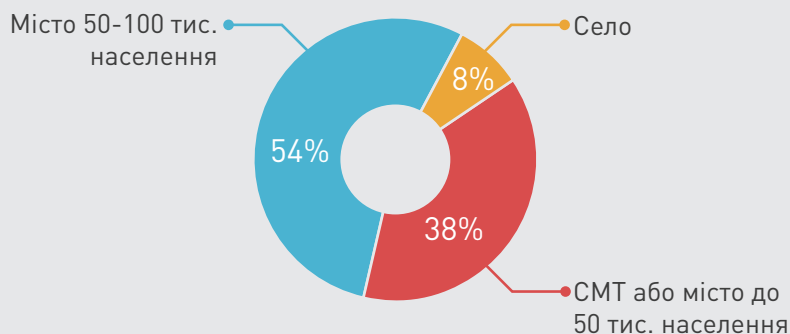
Опитування проводилося в 34 громадах та населених пунктах (до 100 тис. мешканців) у травні-червні 2016 р. у шести областях України – Донецькій (підконтрольні Україні території), Луганській (підконтрольні Україні території), Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій, Одеській. 9 із них – «громади повернення», які були тимчасово окуповані збройними формуваннями навесні-літку 2014 р. та потім повернулися під контроль України, та 25 громад умовно названі «громадами переселення», оскільки приймають велику кількість переселенців. Вибірка – 2900 респондентів, мешканці міст, СМТ та сіл, квотна за статтю, віком і розміром населеного пункту. Близько 4% опитаних – ВПО. Для окремих питань додатково опитано 450 переселенців у шести вищезазначених областях.

Соціально-демографічні характеристики респондентів

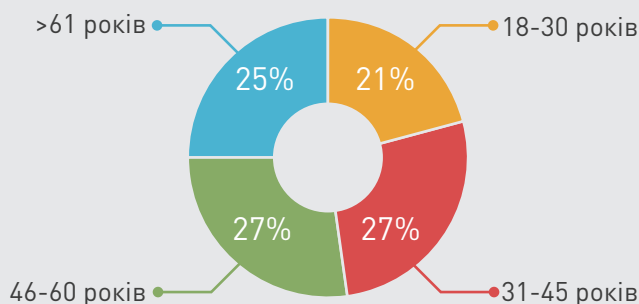
Стать

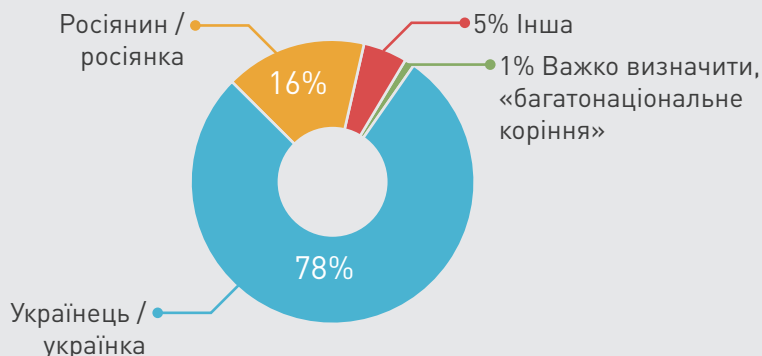
Тип населеного пункту

Вік

Національність

Мова повсякденного спілкування

Освіта

Економічні характеристики респондентів

Оцінка добробуту родини

20% людей старше 61 року зазначили, що їм не вистачає грошей навіть на їжу

53% переселенців сказали, що їм вистачає грошей на їжу, але не вистачає на одяг та інші речі

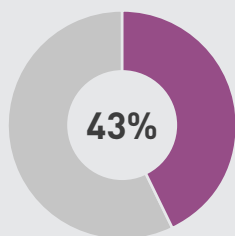
Житлові умови

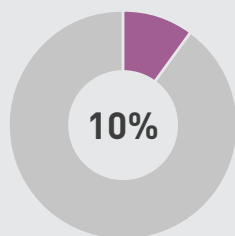
85% місцевих мешканців мають власне житло

4% переселенців мають власне житло

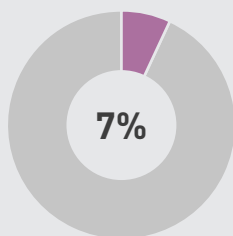
Зайнятість

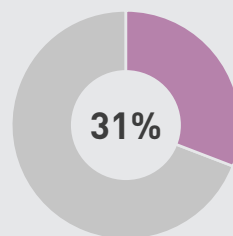
Повна зайнятість

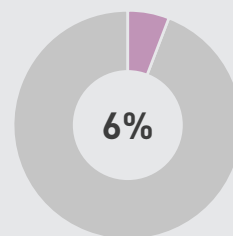
Часткова зайнятість

Веду домашнє господарство

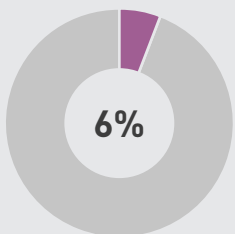
На пенсії за віком

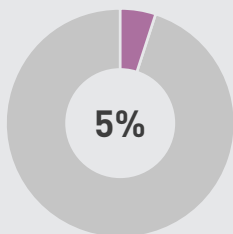
На пенсії за інвалідністю

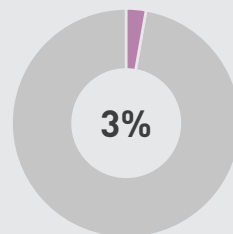
9%
молодих людей
безробітні
та шукають
роботу

Тимчасово
не працюю

Безробітний,
шукаю роботу

Студент

15%
переселенців
безробітні
та шукають
роботу

50%
чоловіків
мають повну
зайнятість

Майже в чотири рази більше — 15% ВПО,
у порівнянні з 4% місцевих мешканців, —
безробітні та шукають роботу.

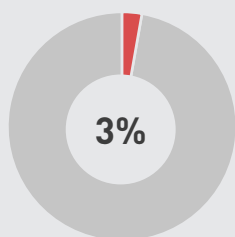

36%
жінок
мають повну
зайнятість

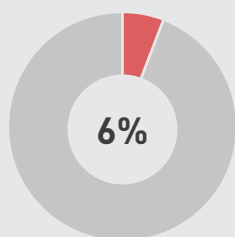
Розвиток громад та соціальна згуртованість

Громади повернення мають нижчий рівень відчуття соціальної згуртованості (49%), ніж громади переселення (58%).

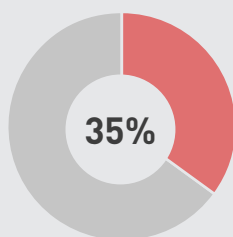
Відчуття згуртованості і близькості між людьми у громаді

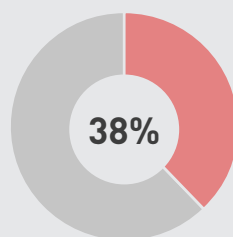
Зовсім роз'єднані

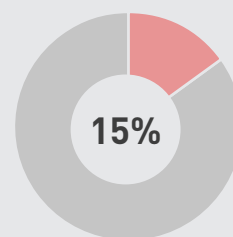
Швидше роз'єднані

Ні згуртовані,
ні роз'єднані

Швидше згуртовані

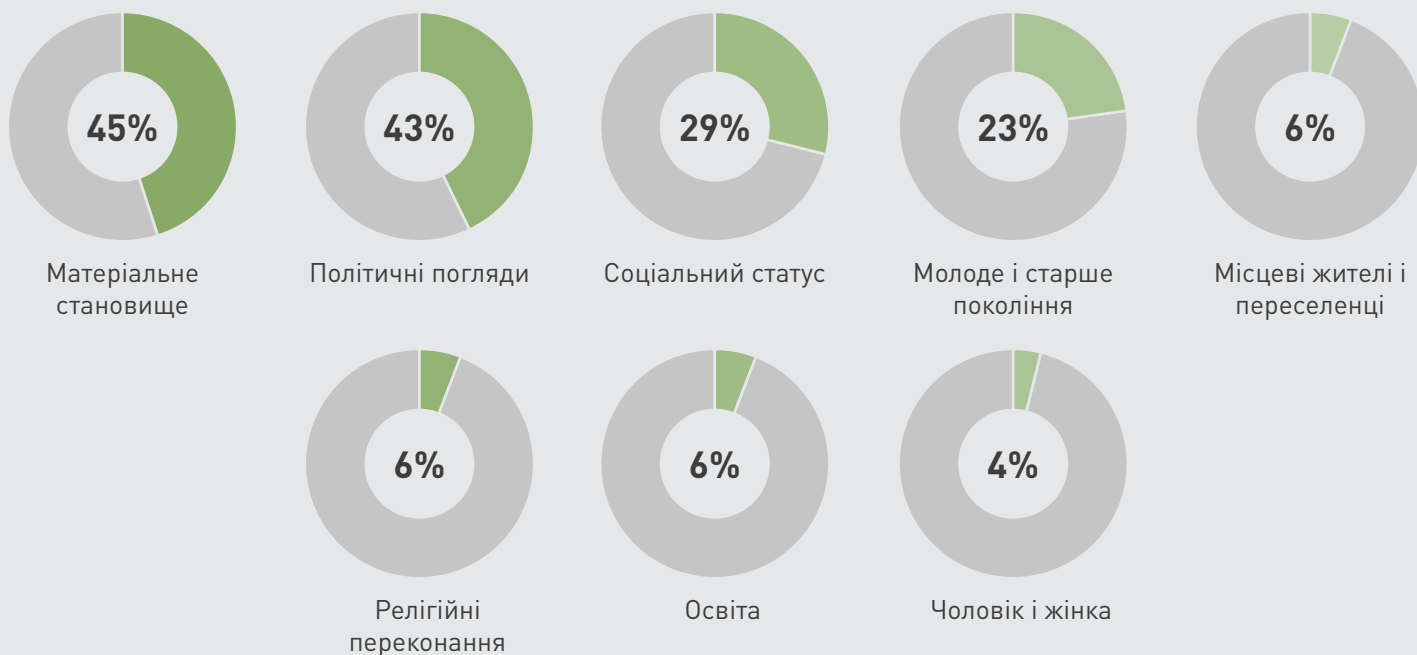

Дуже згуртовані

Мешканці села більш згуртовані (65%), ніж мешканці міст (54%).

Відмінності між людьми, які спричиняють напругу у громаді

(можна було надати кілька варіантів відповіді)

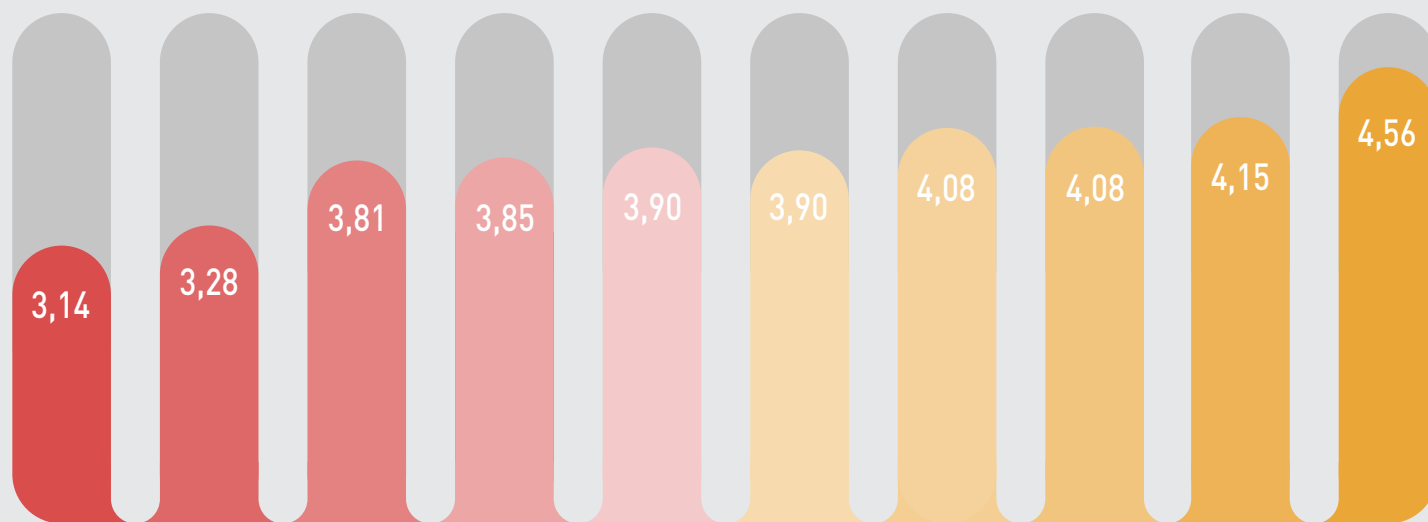

45% молодих людей віком від 18 до 30 років зазначали відмінності в політичних поглядах

43% молодих людей віком від 18 до 30 зазначили відмінності між молодшим та старшим поколінням

Відчуття близькості до різних груп людей

(1 – мінімум, 5 – максимум)

- Багаті, забезпечені люди
- Люди з іншими політичними поглядами
- Бідні, соціально незахищені люди

- Жителі вашої області
- Мешканці вашого населеного пункту
- Молодь
- Переселенці

- Люди старшого віку
- Люди схожих політичних поглядів
- Сім'я

Відчуття близькості до представників інституцій

(1 – мінімум, 5 – максимум)

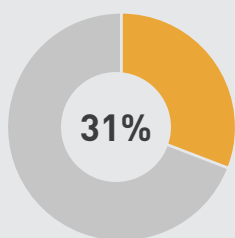

- Політичні партії
- Суди
- Правоохоронні органи
- ЗМІ
- Церква або релігійні організації

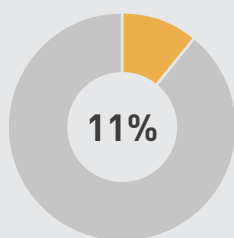
- Українська армія або Нацгвардія
- Органи місцевого самоврядування
- Органи соціального захисту

- Установи охорони здоров'я
- Шкільні та дошкільні освітні заклади

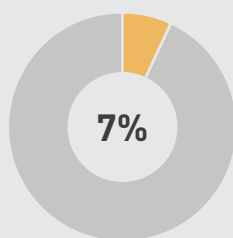
Участь у політичному та громадському житті

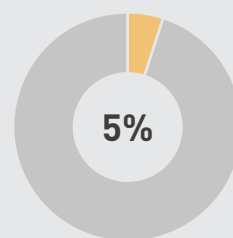
Участь в діяльності громадських, благодійних, професійних, культурних, спортивних організацій

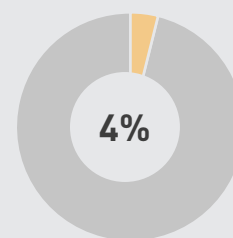
Підписання колективних звернень

Участь у діяльності релігійних організацій

Політичні акції, мітинги, демонстрації

Участь у роботі політичних партій

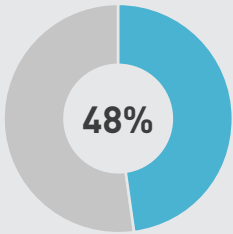
ВПО та мешканців сіл активно займаються громадською діяльністю

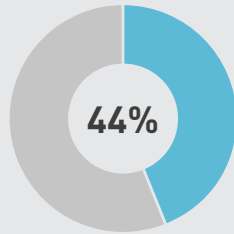
Жоден з опитаних ВПО не зазначив участь у роботі політичних партій

15% зазначили наявність напруги та невдоволення (8% відчували напругу на момент опитування, 7% зазначили, що вона була раніше)

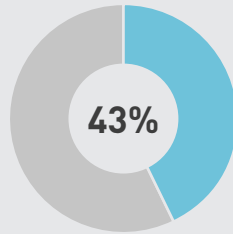
Причини соціальної напруги та невдоволення на думку опитаних

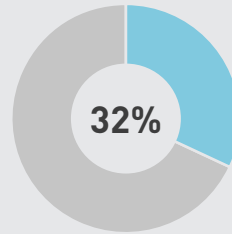
Різні політичні погляди

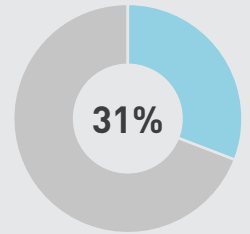
Думка, що переселенці не хочуть працювати

Думка, що переселенці одержують більше допомоги

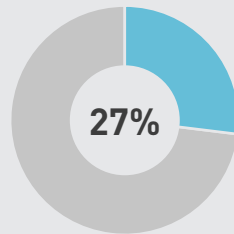
Негативне ставлення з боку місцевих жителів

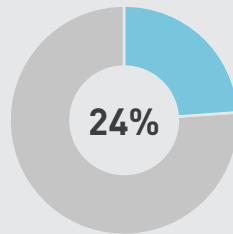
Негативне ставлення з боку переселенців

51%

чоловіків вважають, що переселенці не хочуть працювати

Різні цінності, культура спілкування

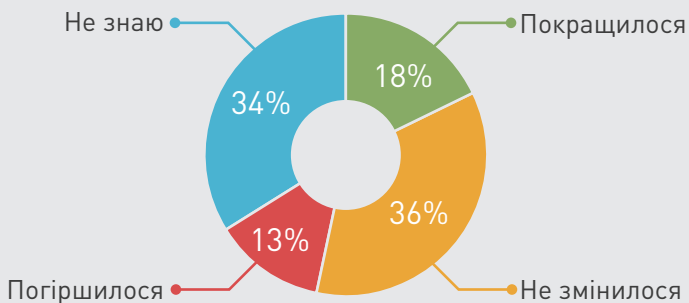
Переселенці відбирають робочі місця

45%

жінок вважають, що переселенці одержують більше допомоги

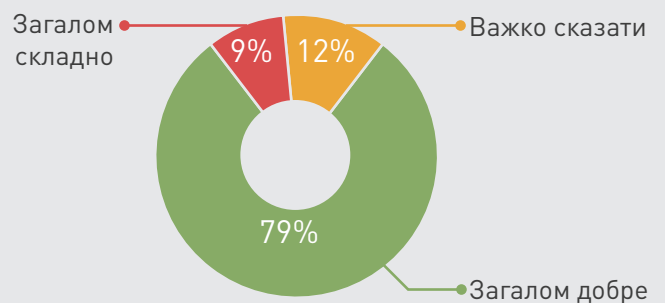
Головна причина соціальної напруги у громадах повернення (49%): «переселенці одержують більше допомоги, ніж місцеві жителі, які справді її потребують», а в громадах переселення (49%) «різні політичні погляди».

Як змінилося життя переселенців у вашій громаді за останні півроку?

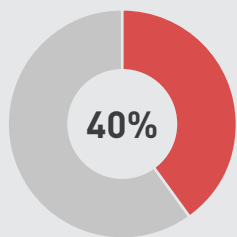
43% людей у віці 46-60 років нічого не знають про переселенців

Як переселенці інтегруються у місцеву громаду?

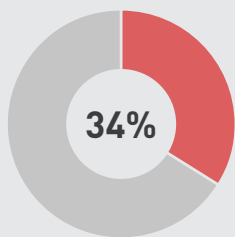

24% переселенців вважають, що їм складно інтегруватися у місцеву громаду

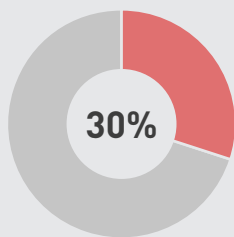
Основні проблеми, з якими стикаються переселенці

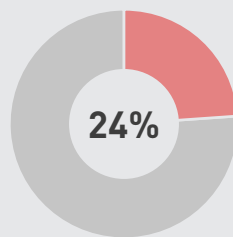
Відсутність доступного житла, придатного для життя

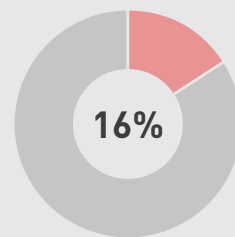
Пошук роботи за фахом

Брак коштів на лікування членів сім'ї

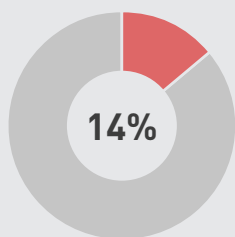
Брак коштів на ремонт житла

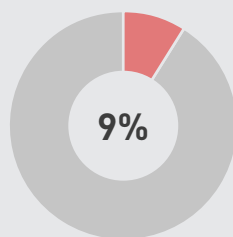
Брак хоч якоїсь роботи

57%

переселенців у селі вважають проблемою брак коштів на ремонт житла

Неможливість оформлення або відновлення документів

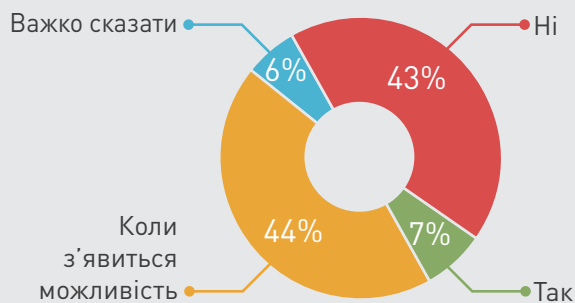

Немає суттєвих проблем

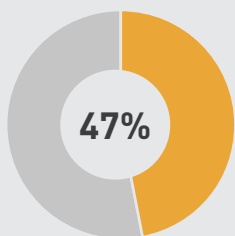
39%

переселенців вікової групи 18-30 років назвали проблемою — знайти роботу за фахом або з нормальною зарплатнею

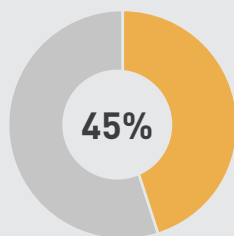
Чи плануєте ви переїжджати?

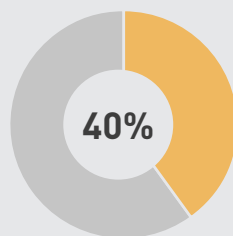
Основні причини бажання переїхати

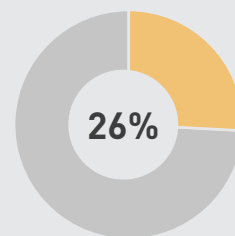
Погані житлові умови, не вистачає коштів на оренду або купівлю житла

Обмежені можливості для заробітку

Бажання повернутися додому

Обмежені можливості для навчання дітей

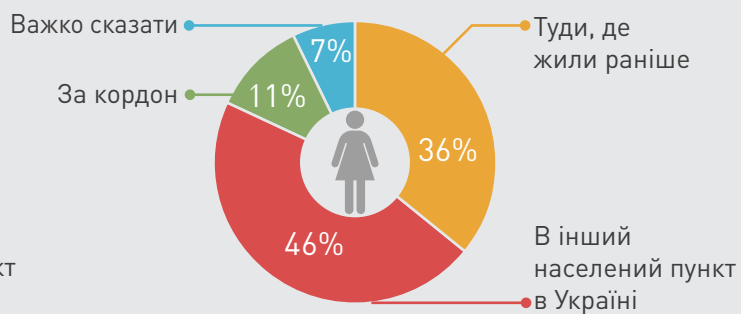
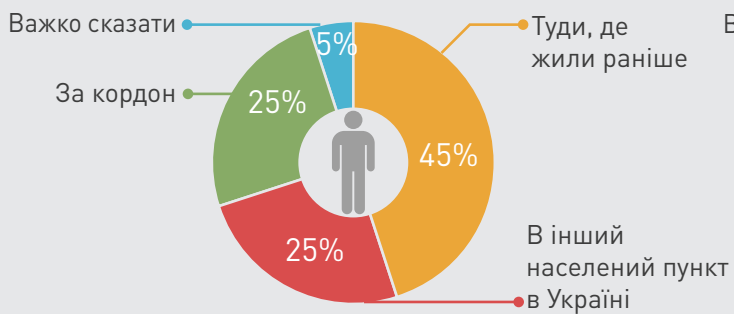
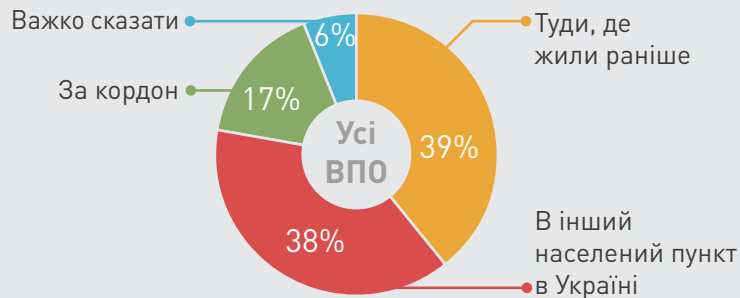
чоловіків

жінок

сказали про бажання переїхати через обмежені можливості знайти роботу з достойною зарплатнею

Куди ви хочете переїхати?

Опитування проводилось компанією GfK Ukraine у рамках проекту «ВСЕБІЧНА СТАБІЛІЗАЦІЙНА ПІДТРИМКА ДЛЯ ВПО ТА ПОСТРАЖДАЛОГО НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ», що фінансувався ЄС та впроваджувався Міжнародною організацією з міграції (IOM).